

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Praecepta Pars ...

In II. III. IV. Præceptum De Juramentis, Votis, Observatione Festorum, & Jejuniorum, ac obligatione Pietatis & Observantiæ erga Majores: Charitate & Misericordia erga proximum. Pars III.

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Sectio II. Pietas & Obligatio Parentum erga Filios.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60022)

ceptum sapientis Ecclesi. 3. *No contristes Patrem in vita tua, & cum defecerit sensu, veniam da ei.*

SECTIO II.

Pietas, & obligatio Parentum erga filios.

SUMMARIUM.

38. *Parentes naturali jure debent filiis amorem, & educationem, corporalem, & spiritualem.*
39. *Quoad amorem; tenentur eis benevelle, benefacere, & omne malum abvertere.*
40. *Quoad educationem corporalem debent eis I. providentiam vitæ, nihil agendo, quod vita vel sanitati proli conceptæ, vel jam natæ, obesse possit, Ubi quomodo in hoc peccent parentes?*
41. *II. Providentiam victûs, seu alimenta, vestitum, instructionem in disciplina, vel honesta arte addiscenda, &c Et.*
42. *III. Providentiam statûs in futurum.*
43. *Usque ad n. 47. Quoad educationem spiritualem parentes debent filiis 1. doctrinam in rebus ad salutem necessariis. 2. Exemplum, & 3. correptionem.*
47. *Usque ad n. 52. ad quid teneatur Pater filiis illegitimis seu spuris?*
52. *Usque ad n. 57. ad quid Mater teneatur spuris?*
57. *De hereditate seu portione legitima filiis debita; ubi usque ad n. 61. resolvuntur tria dubia.*
61. *Causa negandi hereditatem, vel alimenta filiis.*

ASSERTIO II.

Jure divino naturali obligantur parentes filiis ex. 38
hibere amorem, & educationem duplicem, corporalem, & spiritualem. Ita in re omnes. Quamvis enim variè enumerent officia parentum erga filios, omnia tamen sub his tribus capitibus com-

prehenduntur. *Ratio* assertionis, & obligationis sumitur ex ipsis visceribus naturalis legis, quâ omnia animantia, etiam bruta fœtus suos diligunt, & educant. Homini autem rationis compoti, seu creaturæ rationali ad finem supernaturalem creato duplex debetur educatio; una corporalis ad esse naturæ; altera spiritualis ad esse gratiæ, in ordine ad ultimum finem suum DEum. Agnovit id Hava *Genes. 4.* Quæ primogenitum suum appellavit Cain, dicens: *possedi hominem per DEum.* Quod hebraice sonat. *Aquisivi hominem DEO.* Unde est illud D. Chrysostomi l. 2. contra vituperatores vitæ Monasticæ: *Tunc maxime, & verissime habemus filios nostros, cum Deo nostro illos tradiderimus.* Jam termini explicandi sunt: & deinde specialia aliqua ex jure positivo addenda.

§. I.

Amorem, seu dilectionem.

39 **O**bligatio amoris parentum erga filios tria requirit. 1. Filiis benevelle, saltem negativè, excludendo omne odium, aversionem, rancorem, omnemque pravum affectum deliberatum. 2. Etiam quantum opus, & possibile est, iis benefacere. 3. Omne malum ab iis, vel damnum corporale, vel spirituale avertere. Peccant ergo parentes pro ratione materiæ, etiam mortaliter, qui filios gravi, & injusto odio prosequuntur: iis malè volunt, maledicunt, seu malè imprecantur sermone, seu animo, ut eveniant: qui in gravi, vel extrema necessitate eis non benefaciunt, non succurrunt, vel mala, & damna eorum corporalia, vel spiri-

spiritualia non avertunt, cum possint: qui nimis dure tactant, sine causa verberant, affligunt &c. sicut supra de amore filiorum erga parentes specificatum est. Majori enim, & strictiori jure obligantur parentes amare filios, quam econtra; unde nec speciale præceptum datum est parentibus de amore filiorum, sicut datum est filiis. Quia juxta commune dictum: *Amor descendit, non ascendit.* Parentes filios suos tanquam aliquam sui, naturali prorsus instinctu, & impulsu diligunt, tantoque affectu, ut sæpissimè excedant: ideoque non fuit opus expressio de hoc præcepto: quemadmodum ob eandem rationem etiam non fuit datum speciale mandatum homini de diligendo seipso.

§. II.

Educationem corporalem.

Etiam hæc tria requirit: triplicem nimirum providentiam *vita, virtus & Status,*

1. *Providentiam vita:* Ut nimirum ab ipso conceptu parentes sedulam curam gerant, nec quidquam agant, quod prolis vitæ, sanitati & naturali perfectioni obesse possit ante, & post nativitatem, præsertim usque ad triennium. Peccant ergo mortaliter parentes, 1. qui tempore menstrui, aut aliàs impuris, & importunis commixtionibus vacant cum evidenti periculo abortûs, aut prolis vitiatæ, monstruosæ, infirmæ, fatuæ concipiendæ, vel generandæ. 2. Patres crudeles in uxores, qui eas prægnantes vexant, exasperant, percutiunt, in gravissimum damnum foetus in utero existentis. 3. Matres, quæ prægnantes currunt, saltant, noxia edunt,

edunt, vel bibunt: nimum laborant, portant, onera levant, extra urgentem necessitatem; vel quidquid faciunt cum præviso, vel prævideri debito periculo abortus vel prolis vitiandæ. 4. Eadem matres, quæ negligunt filios per se lactare: quod quidem per se non nisi veniale est: quia dummodo infans commodè nutriatur, per se non apparet gravis defectus: imò ab omni culpa liberat rationabilis, causa, utpotè matris imbecillitas, vel mos patriæ, vel gentis. Contra verò mortalis peccati labem non effugient, si nutrices adhibeant interitui sanguinis, pravorum humorum, & morum, in periculum vitæ, sanitatis, & morum infantis. Quibus occini potest illud Theren. 4. v. 3. *Sed & lamia nudaverunt mammam, lactaverunt casales suos: filia populi mei crudelis, quasi struthio in deserto.* Item quæ tempore lactationis seipsas non observant: quæ infantes in lecto incautè penes se collocant cum periculo oppressionis, (quod alicubi valdè frequens comperi) Ex quibus omnibus, si præviso, vel prævideri debito periculo, mors sequatur, verè homicidii rei, vel reæ erunt, imò parricidii: quod benè observandum in confessionali.

4¹ II. *Providentiam victus, seu alimenta.* Ubi I. nomine alimentorum quinque comprehenduntur; scilicèt pertinentia ad cibum, & potum: ad vestitum, & lectum, seu habitationem: ad medicinas tempore morbi: disciplinas, vel honestas artes addiscendas de quibus infra. Cujusmodi omnia ad vitam humanam necessaria tenentur præstare

portant, stare filiis parentes, quousque ad robustam ætatem
atem; vel pervenerint proles, ut seipsas arte, opificio, offi-
videri de. cio vel servitio alere possint pro ratione status sui:
4. Ea. per accidens autem etiam toto vitæ tempore, quo-
te lactare: ties extrema, vel gravis necessitas urget. Quòd si
quia dum- tamen filius apud alium educatus fuerit, pater qui-
non appa- dem in foro conscientia non tenetur postea filio
berat ra- compensare alimenta, nisi filius debita contraxif-
itas, vel set: at in foro externo potest filius alimentorum
talis pec- compensationem petere à patre, aut in divisione
ant inte- hæreditatis sibi deducere; quòd justè ita statuitur,
orum, in ne parentes tam facillè filios aliis alendos relinquunt.
is. Qui- 2. Eadem debentur filio, etiamsi autoritate Prin-
ed & la- cipis fuerit proscrip- tus: etiamsi fuerit excommuni-
catulos catus: etiamsi dissipaverit ea, quæ pater eidem
io in de- assignaverat pro alimentis: etiamsi filius potuisset
sas non sibi suo labore, industriâ, vel aliunde providere,
enes se defacto tamen non providit. *Ratio omnium est:*
d alicu- quia adhuc filius, vel filia est, & pars patris, de
omni- jure naturæ patri commendata. Excipe justas
mors causas exhæreditandi, de quibus infra. 3. Quòd
imò si Pater bonis careat, polleat autem mater, ea
fessio- succedit in hac obligatione: utroque deficiente,
Ubi Avi, aliique progenitores paterni: & his defi-
ndun- cientibus, Avi, ac progenitores materni: & in ho-
o: ad rum defectum consanguinei proximiores, sic enim
medi- ipsa natura dicitur, & ordo charitatis exigit. 4. Pec-
estas cant ergo mortaliter parentes, qui filiis in ætate
i om- infirma aut aliàs gravi, vel extrema necessitate pres-
præ- sis alimenta, vel alia necessaria denegant, nisi fi-
tare lius aliunde se alere possit: qui comestationibus,

& potationibus omnia dilapidant, ut filii mendicare cogantur: qui seclusa necessitate vera, ac a quali propria, filios captivos non redimunt: qui insuper vendunt: qui in viis publicis aut in hospitalibus publicis, alendos exponunt. De peccato mortali hic omnes consentiunt. Insuper, sive culpabiliter, ex avaritia v. g. sive inculpabiliter ex vera necessitate, vel timore infamiae ita exponant proles in hospitalibus alendas, eidem hospitali (non aliis pauperibus, ut malè Bassæus Capucinus *in floribus n. adulterium n. 9.*) parentes tenebuntur ad restituendas impensas in educandis liberis expositis, secundum communioem DD. cum Sanch. *conf. t. 1. l. 1. c. 5. d. 4. & d. 5. n. 74.* Etsi alii negent. Sed mihi placet distinctio Laym. *lib. 3. de just. rr. 3. c. 14. n. 4.* Id omninò verum esse, si hospitale non dives sit, secus, si sit opulentum. Tunc enim rationabiliter præsumpta voluntas Fundatorum censetur fuisse in ejusmodi hospitalium erectione, cujuscunque generis hominum necessitatibus voluisse consulere: atqui infantes ipsi expositi in vera necessitate sunt, quocunque tandem statu expositi sunt à parentibus: ergo &c.

- 42 III. *Providentiam Statûs, scilicet in futurum.*
 1. Si plebeus sit, curet filios addiscere honestam artem, opificium, vel disciplinam statui eorum competentem. 2. Si filius talentum, & animum habeat studendi: pro facultatibus expensas præbeat, aut saltem non impediat. Quia filius rationabiliter eligit talem statum: consequenter parentes debent ipsi ad hoc opem ferre, & non impedire.

Tenentur filiis thesaurizare 2. ad Corinth. 11. quantum potest fieri salvâ justitiâ, in futurum, ut honestè secundum statum suum vivere possint. In quo dupliciter ferè peccant parentes: aut per defectum, in neglectu, & dissipatione bonorum temporalium, quo filiis sunt causa paupertatis, & multorum indè consequentium malorum: aut per excessum, nimia cupiditate bonorum temporalium per fas, & nefas pro filiis congregandorum, quæ ipsis filiis postea fiunt in laqueum, scandalum, ac ruinam: atque ita sibi ipsis, & filiis æternam damnationem thesaurizant. Specialia huc facientia, præsertim ex jure positivo, consultò rejicio in §. 4.

§. III.

Educationem spiritualem.

OMnibus gravius tenentur parentes filiis educationem spiritualem, seu diligens regimen, & instructionem filiorum in bonis moribus, observatione Mandatorum Dei, & omnibus ad salutem necessariis. Ad hoc autem rursus tria requiruntur: Scilicet *Doctrina, Exemplum & Correptio*: juxta illud *Eccli. 7. Filii tibi sunt? erudi illos, & curva illos à pueritia illorum.*

I. *Doctrina*: Ut nimirum parentes instruant, vel instrui curent, imprimis in omnibus necessariis ad salutem, nimirum in rebus Fidei, & Sacramentorum: Mandatorum Dei, & Ecclesiæ, sacrisque exercitiis communibus omnibus fidelibus; deinde etiam in honestate morum, & virtutum, & iis, quæ in humana societate, & consuetudine

h.c.

necessaria sunt, juxta morem patriæ, & conditionem statûs.

5 II. *Exemplum.* Ut nimirum parentes curent ipsis filiis exemplo honorum morum, & operum præire, & summè caveant malo exemplo, & scandalo eis causam, vel occasionem præbere ruinae, peccati, & malorum morum. De hoc vide passim S. Scripturam, præsertim *lib. Tobia. Ecclesiasticum c. 13. 30. 41.* ac SS. PP. D. Hieronymum *Epist. ad Latam*, ubi inter cætera dicit: *Memorote vos parentes magis exemplo docere filios, quam voce (& infra de filia) Nihil in te, & in patre suo videat, quod si fecerit peccet.* Prò quot peccatis scandalorum hic se intricant mali, & incauti parentes.

6 III. *Correptionem.* Ut nimirum parentes seridè, directè tamen, prudenter emendent peccata filiorum, & vitia. *Prov. 13. qui parcat virga, odit filium suum: qui autem diligit illum, instanter erudit, &c. 32. Noli subtrahere à puero disciplinam: si enim percusseris eum virga, non morietur. Tu virga percucies eum, & animam ejus de inferno liberabis.* Lege *Eccl. c. 30.* Discretam tamen, & prudentem oportet esse correptionem, ut nec seyeritate nimia in odium, pusillanimitatem, & desperationem adducantur proles: nec indulgentiâ nimia neglectui, contemptui, ac vitiis filiorum occasionem præbeant. Unde monet Apostolus ad *Ephes. 6. Et vos patres, nolite ad iracundiam provocare filios vestros, sed educate eos in disciplina, & correptione Domini.* Et ad *Coloss. 3.*

Patru

Patres nolite ad indignationem provocare filios vestros, ut non pusillo animo fiant &c. Juxta dicta ergo ratione hujus officii parentes peccant mortaliter, qui filios in bonis moribus, & necessariis ad salutem instruere, vel instrui non curant. Qui malo exemplo eis causa ruinæ, & occasio peccatorum sunt. Qui vitia filiorum corrigere notabiliter negligunt: in his enim parentes non tantum peccant contra virtutem Charitatis, sicut alii quivis proximos scandalizantes, vel corrigere negligentes, sed etiam contra virtutem justitiæ, qua parentes jure divino naturali obligantur educare filios ad bonum. Addit exempla Navarr. c. 14. n. 18. nimirum peccare mortaliter parentes, qui permittunt filias habere amatores ad malum finem: frequentare suspecta consortia, vel aliàs turpem vitam agere. Item omnium consensu peccant mortaliter, si filios vel filias contra voluntatem suam cogant, vel ad Religionem ingrediendam, cum vellent nubere; vel ad Matrimonium ineundum, cum vellent Religionem ingredi, uti propter connexionem jam supra insertum habes.

§. IV.

Specialia quadam, præsertim ex Jure, positivo.

I.

Quoad filios illegitimos.

Filii illegitimi generatim dicuntur, qui extra legitimum Matrimonium generantur; alii naturales, alii spurii vocantur. Filii naturales dicuntur,

tur,

tur, qui nascuntur ex copula, nec approbata, nec reprobata per leges positivas: nimirum ex solutis, qui adinvicem nubere possunt, unde & secuto Matrimonio, eo ipso legit. mantur. *Spurii* dicuntur, qui nascuntur ex copula damnata per leges, puta ex adulterio, incestu, sacrilegio: & generatim à talibus, qui secundum leges adinvicem nubere non potuissent. De his ad propositum breviter aliqua adnota.

- 48 I. Filiis naturalibus omnium consensu tenetur præbere alimenta pater: imò deficiente prole legitima, iis omnia bona sua donare, vel hæreditate relinquere potest. Ut fusè probant DD. cum *Sanct. tom. 2. cons. l. 4. c. 7. dub. 16.*
- 49 II. Etiam spurii tenetur pater præbere alimenta proportionata suo statui. Communis Theol. cum Laym. *l. 3. p. 3. c. 14.* *Ratio est:* quia de jure naturæ est, ut pater alat filium, quocunque tandem modo sit genitus. Unde quod Leges civiles prohibentes patrem spurio aliquid donare mortis causâ, vel hæreditate relinquere, ne licet legitimis hæredibus decrescat hæreditas, insuper etiam alimenta prohibere videatur, quoad hoc correctæ sunt à Jure Canonico.
- 50 III. Pater etiam filia spuria tenetur dotem constituere, (hæc enim succedit loco alimentorum) sed ipsis alimentis respondentem juxta conditionem statûs, ut honestè nubere possit. Non enim potest excessivè dotare, quia excessum ejusmodi ipsa filia spuria, ac ejus maritus tenebuntur, etiam ante Judicis sententiam, legitimis hæredibus resti-

restituere; nisi fortè hi liberius remittant. Vide latè Molinam Tomo 2. de *Iustit. de* 168. Sanch. *supra*, & lib. 4. de *Matr. Diss.* 16.

IV. Pater tenetur spuriiis alimenta, & filia⁵¹ spuria dotem prædictam constituere non tantum ex bonis propriis patrimonialibus, sed etiam ex fructibus reddituum Ecclesiæ à patre perceptis; idque saltem, si spurii aliundè alii non possint. Quæ ratione intelligenda est constitutio Pii V. prohibentis ejusmodi spuriiis alimenta præberi, intellige, si aliundè ali possint. Eadèmq; est ratio de Religiosis, qui bonorum liberam administrationem habent. Secus de aliis: tunc enim improba Berta sibi ipsi imputet, quòd consenserit illi, quem scivit, neque se ducere, neque prolem alere posse.

Quoad Matrem.

Mater debet filium etiam spurium alere, lac⁵² præbendo usque ad triennium, reliquæ impensæ omnes sunt à patre faciendæ, etiam ipsius lactationis, si mater ipsa lactare nequeat: & patre impotente secundariò tantum à matre, ut supra dictum est. Ergone si patre potente alere filium, vel tutore existente, mater alat, poteritne postea repetere impensas factas, à patre, filio, vel in divisione bonorum? an etiam æstimationem laboris sui? Dicendum breviter.

I. Si vivente patre alioquin divite, vel existentes⁵³ tutore, mater filium aluit, & protestata est se alere animo repetendi expensas, omninò repetere potest, ut jura decernunt *L. Nesennius, ff. de negotiis gestis.*

gestis. Ratio patet: quia pro re utiliter gesta impensæ debentur. Quia etiam eo casu mater, si aliter expensas facile impetrare nequeat, poterit occultè compensare de bonis patriis, vel hæreditatis auferendo.

54 II. Si tunc mater nihil protestata est, præsumitur amore patris, aut filii potius liberaliter fecisse, & sic impensas repetere non poterit in foro externo: at in foro conscientiæ adhuc repetere poterit, vel occultè compensare: si hæc duo concurrant; *unum*: si positivo animo repetendi impensas, aluit; *alterum*: ut ommissio protestationis non fuerit causa damni in patre, vel tutore, puta quia alioquin ipsi aluissent nullis, vel paucioribus expensis. Vide Azorium apud Tamb. *l. 5. c. 3. §. 2. n. 4.*

55 III. Si mortuo patre, nulloque tutore existente, mater filii bona administrans, animo positivo se compensandi, filium aluit, (quod maximè præsumitur, si bona jam divisa fuerant, & cuique sui rationum libri respondebant) iterum poterit impensas repetere. Si autem non habuit ejusmodi animum positivum, se se compensandi, reputatur id amore filii liberaliter fecisse, idque in dubio præsumitur, si bona Matris, & filii non erant divisa. Dicta hæctenus etiam intelligenda sunt de patre vi duo in Jure Canonico.

56 IV. Æstimationem sui laboris in alendo filio nequit mater repetere. Quia Mater pro filio laborem suum gratis impendere jure præsumitur, imò fortassè jure cogitur: ait Tamb. *cit. n. 6. in fine.*

III. Hæreditas, seu portio legitima
filiis debita.

Filiis legitimis jure debetur tota hæreditas reli-
cta a patre dividenda ex æquo per capita in fi-
lios, filiasque; aut his mortuis in nepotes per sti-
pites. Quod si pater de bonis suis aliter disponat,
teneretur tamen illis relinquere integram legitimam
nullo aggravatam onere, eodem modo dividendam
ex bonis relictis, deductis tamen ære alieno, ac ex-
pensis funeris. Pars autem, seu portio legitima
debita Filiis, Jure Cæsareo est tertia pars, seu triens
bonorum æqualiter distribuenda inter liberos, si
sint quatuor, vel pauciores: si verò sint quinque,
vel plures, est pars dimidia, seu semissis: unde
sunt versus,

Quatuor, aut infra dant natis jura trientem.

Semissim verò dant natis quinque, vel ultra.

Una, & altera difficultas hic breviter expedienda.

Prima: Quid si pater vivens sua bona prodigè
dissipavit cum præjudicio legitimæ filiorum, po-
teritne filius nihilominus integram legitimam pe-
tere, quantam fuisset consecuturus, si dissipatio fa-
cta non fuisset? R. cum distinctione: Posse si pa-
ter mala fide, ac eo animo, ut filio suo legitima de-
crescat, bona sua dissipavit. Si non mala fide,
non posse. *Ratio est:* quia existente mala fide,
pater peccavit in jus debitum filii; ergo injuriam
propellere poterunt: at non peccavit, si bona fide
diminuit pater; ergo tunc filius non habet jus con-
tra bona patris sine fraude diminuta.

Secunda: Quid si pater vivens postulanti filio, 59

THEOL. MORAL. PARS III.

P p

vel

vel filia suam legitimam integram tradidit juxta facultates, quibus tunc fruebatur, potestne deinde filius, vel filia patre mortuo, petere aliquid amplius, si postea amplificatum fuerit patrimonium patris? *R.* posse; quia legitima debetur filiis omnino ex bonis, quæ mortis tempore parentes relinquunt: neque hoc jure se privasse censentur filii exacta, & accepta prius aliqua portione legitima. Sic ex communi Navar. *in c. Quamvis de pactis* 6. p. 3. §. 1.

60 *Tertia:* Quid si filius, vel filia renuntiaverit fortunæ patris successioni? Certè contingere solet, ut filii, & maximè filia; dum matrimonium ineunt, vel Monasterium ingrediuntur, pactum ineant cum parentibus, ut contenti sint sua dote, & sic renuntiant cuicumque juri, quòd aliàs haberent in patrimonio bonis, poteruntne adhuc regressum habere postea ad bona paterna? *R.* sine dubio posse, si vi metu, dolo, importunis persuasionibus inducti, vel inductæ ita renuntiavere, etiam cum juramento, quippe tunc facilè relaxando, ut patet ex dictis suo loco. At verò, si voluntariè absque vi, vel fraude renuntiarunt sine juramento, irritam ejusmodi renuntiationem ipsa jura decernunt. Si vero juramentum accessit, valebit renuntiatio, atque a jurante servari debet, nisi ipse pater, quippe in cujus gratiam juratum est, remittat. Quia omne juramentum homini præstitum servari debet, quoties sine peccato servari potest, at potest servari in casu nostro: neque enim filia v. g. peccat, si sua dote contenta velit reliqua parentibus cedere.

ergo &c. Nec obstat lex irritans ejusmodi renun-
tiationem: Rationem habes in materia de jura-
mentis. Plura curiosius vide apud cirt. *Navar.*
Molinam, Sanchez, alios.

IV. *Causa negandi hereditatem, vel
alimenta filiis.*

CAUSA justæ exhereditandi filium, vel filiam, ⁶¹
(item nepotem, aut neptem respectu Avi)
quatuordecim enumerantur in Jure, in *Authentica
de appellat. cognoscendis. §. causas autem.* 1. Si ma-
nus graviter in patrem injiciat. 2. Si contumelia
gravi efficit. 3. Si accuset, extra casum proditi-
onis patriæ, vel Principis. 4. Si cum maleficis
se intermiscet. 5. Si insidietur vitæ patris. 6.
Si patris uxorem (Novercam scilicet) violet. 7.
Si in judicium deferat patrem cum ejusdem gravi
detrimento. 8. Si requisitus à patre incluso filius
(non autem filia) illum non adjuvet. 9. Si pro-
hibeat patrem testari. 10. Si histrionicam, vel
gladiatoriam exerceat; quando pater non est ejus-
dem artis. 11. Si patre offerente dotem ad nu-
ptias, filia minor viginti quinque annis luxuriose
vixerit. 12. Si parentis fortè furiosi curam filius
negligat. 13. Si eundem captivum non redimat,
cum possit. 14. Si fiat hæreticus, patre existente
Catholico. Verùm huic ultimo præjudicatum
est in novissima pace Germanica.

Ob easdem omninò causas licitè, ac justè pater
(vel in suo casu Mater) filio negare potest alimen-
ta, aut filia dotem non constituere. *Commissis*

196 *Tract. III. in IV. Præcept. Decal. Cap. V.*
DD. apud Bonacinnam t. 2. d. 4. in 4. præceptum
q. un. proposit. 6. §. 3. n. 1. Solùm sis est; an tuus
 pater possit negare omnia alimenta etiam ad vitam
 sustendendam necessaria? Affirmant Mol. ac ali-
 cum Sanch. *lib. 4. de Matr. disp. 26. n. 1.* Qui
 tunc filius, vel filia ob suam ingratitude non
 habetur amplius pro tali: solùm igitur perinde ac
 alii proximi in extrema necessitate erit à patre ad-
 juvandus. Contra tamen necessaria alimenta eis de-
 beri, docet Covar. *apud eundem Sanch. cit.* eo-
 quod esse physicum re ipsa filii non amittatur, ac
 adeò semper aliqua major obligatio ad ipsos in pa-
 tre residet, quàm in aliis. Hæc sententia magis
 utraq; probabilis est. An etiam ob alias causas
 justè possit filius, vel filia exhæreditari dote, vel
 alimentis privari, videantur *Authores cit.* Minus
 certè videtur posse in foro conscientia, ob alia
 milia, vel etiam graviora delicta. Legem enim
 similia trahi posse, cum similis, vel gravior cau-
 sa existit, fatentur DD. communiter. Vide Azor-
 ump. 2. lib. 2. c. 19. q. 6. vers. *Duo hic merito.*

SECTIO III.

Pietas, & obligatio erga Majores, & Collaterales.

SUMMARIÆ.

63. *Ad quid filii, & pupilli teneantur I. Tutoribus, & pa-
trinis, & contra hi illis?*
 64. *II. Ad quid consanguineis, Avibus, Proavis, aliisq;
Majoribus, & contra?*
 65. & 66. *Ad quid sibi invicem obligentur consanguinei
collaterales?*